

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/aparat-bezpieczenstwa/38989,Swiat-kultury-w-sieci-SB.html>

DODATEK SPECJALNY

IPNI

GAZETA POLSKA
NEZALEZNA

MIĘCIEC I NARO

ŚWIAT KULTURY W SIECI SB

Życie kulturalne w PRL i jego twórcy znajdowali się pod specjalnym nadzorem komunistycznych władz tzw. bezpieczeństwa. Aktorzy, piosenkarze, pisarze, osoby znane i popularne były uznawane za szczególnie niebezpieczne. W świetle najnowszych badań IPN sprawa nadzoru SB nad artystami stanowiła dla służb zadanie priorytetowe, w tym celu ściśle współpracowano z innymi państwami bloku sowieckiego. Inwigilowano zarówno poszczególnych twórców, jak i całe instytucje, nie żałowano pieniędzy na agenturę i podsłuchy – wszystko po to, aby ktoś gdzieś nie odważył się wypowiedzieć publicznie kilku słów prawdy. Nadzór ten jednak okazał się nieszczerly, znalazło się wielu artystów, którzy nie dali się zastraszyć i zmusić do milczenia.

Ideologiczna „współpraca”

Sebastian Ligarski,
IPN Poznań

W październiku 1974 r. sowieckie KGB skierowało do polskiego MSW pismo: „Według niepotwierdzonych danych uzyskanych przez Komitet Bezpieczeństwa Publicznego ZSRS (KGB), niektórzy merytarze krajów kapitalistycznych przemycają do portów Szczecina i Gdańska literaturę pornograficzną oraz książki Solżenicyna „Archipelag Gulag”.

O sprawie powiadomiono naczelnika Wydziału IV Departamentu III MSW

plk. Zygmunta Bieleckiego w celu przeprowadzenia rozpoznania. Współpraca między sowieckim KGB a polskim MSW w dziedzinie rozpoznania tego typu tzw. wrogich zjawisk dotyczących szeroko pojętej kultury nie należały do wyjątków. Wymianę informacji oraz wspólne działania z „bratnimi” służbami prowadzono przez cały okres PRL.

Zwalczanie „dywersji ideologicznej” odpowiedzialny był Wydział IV Departamentu III MSW. W 1974 r. stan etatowy wynosił 24–25 funkcjonariuszy, później liczba ta wzrosła do 34 pracowników. W terenie odpowiedzialnymi za „ochronę” środowisk artystycznych były grupy IV (sekcje IV) Wydziałów III SB komend wojewódzkich. Po reformie administracyjnej w 1975 r. i utworzeniu dodatkowych komend na terenie nowych województw zdążyło się, jak np. w Wałbrzychu, że zadania wykonywali funkcjonariusze połączonych Sekcji III i IV w liczbie pięciu funkcjonariuszy.

W 1975 r. KGB zwróciło się do MSW z pytaniem dotyczącym ewentu-

NEZALEZNA
GAZETA POLSKA
WYDAWANA W WARSZAWIE

Świat kultury w sieci SB

05.10.2007

COFNIJ SIĘ